

KLJUČNI POUDARKI IZ POROČILA KLINIČNEGA REGISTRA KOŽNEGA MELANOMA ZA OBDOBJE 2019—2023

Katarina Lokar, prof. zdr. vzg.¹, dr. Sonja Tomšič, dr. med.², prof. dr. Vesna Zadnik, dr. med.^{1,2}

*¹Sektor onkološke epidemiologije in register raka, Onkološki inštitut
Ljubljana, Zaloška cesta 2, Ljubljana*

²Medicinska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Vrazov trg 2, Ljubljana

Slovenski Klinični register kožnega melanoma (KrMel) je bil ustanovljen leta 2017. Za zbiranje in obdelavo podatkov je odgovoren Register raka Republike Slovenije (RRRS) na Onkološkem inštitutu Ljubljana, KrMel pa je v RRRS integriran register. Namen KrMel je okrepiti kakovost zdravstvene oskrbe bolnikov s kožnim melanomom. Kožni melanom sodi med rake, pri katerih incidenca v zadnjih desetletjih najbolj strmo narašča. V obdobju 2019—2023 je v povprečju na leto zbolelo 1165 oseb od tega približno 64 % za invazivnim melanomom in 36 % za melanomom in situ. Umrljivost se s časom ne spreminja. Pri invazivnem primarnem kožnem melanomu je bila bolezen pri večini primerov odkrita v prvem stadiju (65 %), delež bolnikov z melanomom debeline po Breslowu manj kot 0,8 mm se je v zadnjih 25. letih podvojil in predstavlja sedaj že skoraj polovico vseh odkritih melanomov. Odvzem tkiva kože za diagnostiko se v največjem deležu opravi v bolnišnicah (59 %), v 36 % pa pri zasebnikih. V največjem deležu (57 %) je bila histopatološka diagnoza postavljena v laboratoriju Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani, povečuje se delež laboratorijev iz tujine, kar vpliva na popolnost podatkov v izvidih. V okviru prvega zdravljenja je bilo največ bolnikov

zdravljenih s kirurgijo (98 %), 9 % s sistemsko terapijo (ST) in 5 % z obsevanjem. Opazne so spremembe pri zdravljenju regionalnih bezgavk, kjer se zmanjšuje število limfadenektomij in obsevanj, nakazan je porast neoadjuvantnih ST. Pri adjuvantni ST se z leti povečuje zdravljenje z anti PD-1 terapijo, zdravljenje z BRAF in MEK inhibitorji upada. V letu 2023 je bilo v klinične raziskave vključenih že skoraj 25 % bolnikov (stadij II, III, IV). Stroka je tudi postavila kazalnike kakovosti obravnave. Leta 2023 so bile dosežene ciljne vrednosti za 12 od 22. kazalnikov, 10 jih ne dosega cilja. Pri slednjih sta 2 zelo blizu cilja, 1 pa je še posebej oddaljen, vendar se iz leta v leto izboljšuje.